

กองการช่าง
กรมวิชาการเกษตร
วันที่ ๗๗๙
วันที่ ๒๕ ก.พ. ๖๓
เวลา ๑๐:๒๘ น.
นาย

ส่วนราชการ กรมวิชาการเกษตร สำนักงานเลขานุการกรม โทร/โทรสาร ๐ ๒๕๗๙ ๙๖๕๔

ที่ กษ ๐๙๐๑/ ๑ ๒๔๔ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ส่งข้อมูลเตือนภัยการเกษตร ระหว่างวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ - ๓ มีนาคม ๒๕๖๓

เรียน ผอ.กอง/สถาบัน/สำนัก/ศทส./สวพ.๑-๘/สำนัก ผชช./กพร./กตบ./สนก./กวม./กปร./กกย./กปส./
กขป./กสส./กสน.

ด้วยกรมวิชาการเกษตรได้จัดทำข้อมูล “เตือนภัยการเกษตร” โดยรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในแต่ละสัปดาห์ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพืชชนิดต่างๆ การเกิดโรคระบาดในพืช การระบาดของแมลงศัตรูพืช ตลอดจนข้อสังเกต ข้อควรระวัง แนวทางแก้ไข/ป้องกัน เพื่อเผยแพร่ให้กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ภาคเอกชน เกษตรกร ผู้ประกอบการ สื่อมวลชน หรือผู้เกี่ยวข้องได้ทราบเป็นประจำทุกสัปดาห์

กรมวิชาการเกษตรขอส่งข้อมูล “เตือนภัยการเกษตร” ระหว่างวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ - ๓ มีนาคม ๒๕๖๓ มาเพื่อใช้ประโยชน์ในหน่วยงานของท่านและประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบโดยทั่วถึง ทั้งนี้ให้ สวพ. ๑-๘ และศูนย์เครือข่ายส่งข้อมูลเตือนภัยการเกษตรให้ศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร และศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจแก้ปัญหาวิกฤตภัยแล้งระดับจังหวัด ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการศูนย์ ในพื้นที่จังหวัดที่รับผิดชอบต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

Her hand

(นางสาวอิงอร ปัญญากิจ)

รองอธิบดี รักษาการแทน

อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

ที่ กษ 0930/ว 329

เรียน ผชช./ผอ.กลุ่ม/ศคย./หน.ฝบท./งานเงินทุนฯ

- ☒ เพื่อทราบ
☐ เพื่อพิจารณา
☐ เพื่อดำเนินการ
☐

१३८ अक्षर

Let me know

(นางสาว กิ่งแก้ว)

นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
ทำหน้าที่ผู้อำนวยการกองการยาง

จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม : 10 คน

25/2/63 16.21 91. 243 5

เตือนภัยการเกษตร

ช่วงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ - ๓ มีนาคม ๒๕๖๓

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
อากาศร้อนและแล้ง	๑. มะม่วง	พัฒนาผล	เปลี้ยไฟ	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัย ใช้ปากเคี้ยวเนื้อเยื่อและดูดน้ำเลี้ยงจากเซลล์พืชบริเวณใบอ่อน ยอดอ่อน ต้นตาใบ ต้นตาดอก ช่อดอกมะม่วง โดยเฉพาะฐานรองดอก และช่อดอกมะม่วง เซลล์บริเวณนั้นถูกทำลาย กรณีที่ระบอบาติไม่รุนแรงจะปรากฏผลชัดเจนเป็นวงใกล้ผิวผล มีสีเทาเงินเกือบดำ หรือผลบิดเบี้ยว ถ้าทำลายรุนแรงผิวของผลมะม่วงจะเป็นสีดำเกือบทั้งหมด ทำให้ผลผลิตมีราคาต่ำลง การทำลายในระยะติดดอกจะทำให้ช่อดอกหงิกงอ ดอกร่วงไม่ติดผล หรือทำให้ติดผลน้อย ส่วนอาการที่ปรากฏบนยอดอ่อนจะทำให้ใบที่แตกใหม่ แคระแกร็น ขอบใบและปลายใบไหม้ ใบอาจร่วงตั้งแต่ยังเล็กๆ สำหรับใบที่ขนาดโตแล้ว เปลี้ยไฟมักลงทำลายตามขอบใบทำให้ใบมีวงนอ และปลายใบไหม้ ถ้าเป็นการทำลายที่ยอดจะรุนแรง ทำให้ยอดแห้ง ไม่แทงช่อใบ หรือช่อดอก การทำลายที่ตา ช่อดอก บิดเบี้ยว หงิกงอ หรือติดผลน้อย ผลเล็กๆ ที่ถูกเปลี้ยไฟทำลายอาจร่วงหล่นได้	๑. ถ้าพบไม่มากให้ตัดส่วนที่แมลงระบาดไปเผาทิ้ง เพราะเปลี้ยไฟมักอยู่กันเป็นกลุ่มบริเวณส่วนยอดอ่อนของพืช ๒. การพ่นสารฆ่าแมลง ควรพ่นระยะติดดอกอย่างน้อย ๒ ครั้ง คือ ระยะเริ่มแทงช่อดอก และระยะเริ่มติดผลขนาดมะเขือพวง (ประมาณ ๐.๕-๑.๐ เซนติเมตร) ถ้าหากปีใดพบเปลี้ยไฟระบาดรุนแรงก็จำเป็นต้องพ่นซ้ำในระยะก่อนดอกบาน ๓. สารฆ่าแมลงที่แนะนำ คือ แลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน ๒.๕% อีซี อัตรา ๑๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ เฟโนพราทริน ๑๐% อีซี อัตรา ๓๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร * ในขณะที่ดอกบานควรหลีกเลี่ยงการใช้สารดังกล่าว เนื่องจากอาจเป็นอันตรายต่อแมลงผสมเกสรได้

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
สภาพอากาศเย็นตอนกลางคืน และในตอนเช้าช่วงกลางวันอากาศร้อน	๒. พริก	ระยะพัฒนาทางด้านลำต้น - เก็บเกี่ยวผลผลิต	๑. เพลี้ยไฟพริก	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยง จากยอดใบอ่อน ดอก และดอก ทำให้ใบหรือยอดอ่อนหงิก ขอบใบหงิกหรือมีมันขึ้นด้านบน ถ้าเข้าทำลายระยะพริกออกดอก จะทำให้ดอกพริกร่วงไม่ติดผล การทำลายในระยะผลจะทำให้รูปทรงของผลบิดงอ ถ้าการระบาดรุนแรงพืชจะชะงักการเจริญเติบโต หรือแห้งตายในที่สุด	๑. สุ่มสำรวจพริก ๑๐๐ ยอด ต่อไร่ ทุกสัปดาห์ โดยเคาะลงบนแผ่นพลาสติกสีดำ และทำการป้องกันกำจัดเมื่อพบเพลี้ยไฟพริกเฉลี่ยมากกว่า ๕ ตัวต่อยอด ในขั้นต้นควรเพิ่มความชื้นโดยการให้น้ำ อย่างบ่อยให้พืชขาดน้ำ เพราะจะทำให้พืชอ่อนแอ และเพลี้ยไฟพริกจะระบาดอย่างรวดเร็ว ๒. ใช้สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในกาารป้องกันกำจัด แหล่งปลูกใหม่ พันธุ์ยคารบาร์ล ๘๕% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๒๐-๓๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ไพโรไทโอฟอส ๕๐% อีซี อัตรา ๒๐-๓๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คาร์โบซัลเฟน ๒๐% อีซี อัตรา ๒๐-๓๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นซ้ำตามการระบาด แหล่งปลูกเดิม พันธุ์พีไพร์นิล ๕% เอสซี อัตรา ๒๐-๓๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ อีนาเมดินเบนโซเอต ๑.๕๒% อีซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด ๑๐% เอสแอล อัตรา ๒๐-๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นซ้ำตามการระบาด ขณะพ่นสารควรปรับหัวฉีดให้เป็นฝอยที่สุด และพ่นให้ทั่วตามส่วนต่างๆ ของพืชที่เลี้ยงพริก

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจพบผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					อาศัยอยู่ กระณิระบาดรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อสภาพอากาศแห้งแล้ง ควรใช้ปุ๋ยทางใบ เพื่อช่วยให้ต้นพริกฟื้นตัวจากการบาดเจ็บได้และเร็วขึ้น
			๒. หนอนกระทู้หอม	หนอนเมื่อฟักออกจากไข่จะกัดกินผิวใบบริเวณส่วนต่างๆ ของพริกเป็นกลุ่ม และความเสียหายจะรุนแรงในระยะหนอนวัย ๓ ซึ่งจะแยกก่ายกัดกินทุกส่วนของพืช เช่น ใบ ดอก และผลพริก หากปริมาณหนอนมากความเสียหายจะรุนแรง ผลผลิตเสียหายและคุณภาพไม่เป็นที่ต้องการของตลาด	๑. วิธีเขตกรรม เช่น การไถตากดิน และการเก็บเศษซากพืชอาหาร เพื่อฆ่าด้กัด้ เป็นการลดแหล่งสะสมและขยายพันธุ์ ๒. วิธีกถ เช่น เก็บกลุ่มไข่และหนอนไปทำลาย จะช่วยลดการระบาดลงได้ ๓. ใช้สารจุลินทรีย์ เช่น เชื้อไวรัส (นิวคลีโอโพลีดีไวรัส) หนอนกระทู้หอม เช่น DOA BIO V1 (กรมวิชาการเกษตร) หรือใช้เชื้อแบคทีเรีย <i>Bacillus thuringiensis</i> subsp. <i>oizawai</i> หรือ <i>Bacillus thuringiensis</i> subsp. <i>kurstaki</i> ควรใช้ในระยะที่มีการระบาดน้อย หนอนมีขนาดเล็ก และพ่นในช่วงเวลาเย็น หากระบาดมากให้ใช้สารฆ่าแมลง ๔. สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด เช่น คลอแรนทรานิลโพรล ๕.๓๗% เอสซี อัตรา ๓๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คลอร์ฟิโนเพอร์ ๑๐% เอสซี อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ อินดอกซาคาร์บ ๑๕% เอสซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ อีมาเมคตินเบนโซเอต ๑.๙๒% อีซี

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
สภาพอากาศเย็นตอนกลางคืน และในตอนเช้า ช่วงกลางวันอากาศร้อนจัด	๓. สตรอว์เบอร์รี	ช่วงติดดอก ออกผล ถึงเก็บเกี่ยวผลผลิต	โรสจืด	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัย ดูดกินน้ำเลี้ยงอยู่บริเวณใต้ใบสตรอว์เบอร์รี ทำให้ผิวใบบริเวณที่โรคุดทำลายอยู่มีลักษณะกร้าน ได้ใบเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลแดง ผิวใบด้านบนเหนือบริเวณที่โรคุดทำลายอยู่จะเห็นเป็นจุดต่างขนาดเล็กๆ กระจ่ายอยู่ทั่วไป เมื่อการทำลายรุนแรงขึ้น จุดต่างๆ เล็กๆ เหล่านี้จะค่อยๆ แผ่ขยายติดต่อกันเป็นบริเวณกว้าง จนทำให้ทั่วทั้งใบมีลักษณะเหลืองซีด ใบร่วง และอาจเป็นผลทำให้สตรอว์เบอร์รีหยุดชะงักการเจริญเติบโต และผลผลิตลดลงได้ ไรที่ทำลายอยู่บริเวณใต้ใบนี้ เมื่อประชากรหนาแน่นมากจะสร้างเส้นใยสานโยงไปมาระหว่างใบและยอดของต้นพืชที่เราอาศัยอยู่ เพื่อรอจังหวะให้ลมพัดพาไรที่เกาะอยู่ตามเส้นใย ลอยไปตกยังใบหรือยอด	อัตราร้อย ๓๐ มิลลิเมตรต่อวัน ๒๐ ลิตร หรือสไปนีโทแรม ๑๒% เอสซี อัตรา ๒๐ มิลลิเมตรต่อวัน ๒๐ ลิตร หรือ เมทอกซีฟีโนไซด์ ๒๔% เอสซี อัตรา ๓๐ มิลลิเมตรต่อวัน ๒๐ ลิตร หรือ อูเฟนบูรอน ๕% อีซี อัตรา ๔๐ มิลลิเมตรต่อวัน ๒๐ ลิตร พ่นซ้ำตามการระบาด ควรพ่นเมื่อหนอนมีขนาดเล็ก *****ควรพ่นสลับกลุ่มสาร เพื่อหลีกเลี่ยงแมลงสร้างความต้านทาน
				ตัวอ่อนและตัวเต็มวัย ดูดกินน้ำเลี้ยงอยู่บริเวณใต้ใบสตรอว์เบอร์รี ทำให้ผิวใบบริเวณที่โรคุดทำลายอยู่มีลักษณะกร้าน ได้ใบเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลแดง ผิวใบด้านบนเหนือบริเวณที่โรคุดทำลายอยู่จะเห็นเป็นจุดต่างขนาดเล็กๆ กระจ่ายอยู่ทั่วไป เมื่อการทำลายรุนแรงขึ้น จุดต่างๆ เล็กๆ เหล่านี้จะค่อยๆ แผ่ขยายติดต่อกันเป็นบริเวณกว้าง จนทำให้ทั่วทั้งใบมีลักษณะเหลืองซีด ใบร่วง และอาจเป็นผลทำให้สตรอว์เบอร์รีหยุดชะงักการเจริญเติบโต และผลผลิตลดลงได้ ไรที่ทำลายอยู่บริเวณใต้ใบนี้ เมื่อประชากรหนาแน่นมากจะสร้างเส้นใยสานโยงไปมาระหว่างใบและยอดของต้นพืชที่เราอาศัยอยู่ เพื่อรอจังหวะให้ลมพัดพาไรที่เกาะอยู่ตามเส้นใย ลอยไปตกยังใบหรือยอด	๑. หมั่นทำความสะอาดแปลง อย่าให้มีวัชพืชในแปลงปลูก และไม่ควรรปลูกพืชผักแซมในแถวปลูกสตรอว์เบอร์รี เพราะพบว่าจะเป็นการเพิ่มพืชอาศัยให้โรสจืด ๒. เมื่อสำรวจพบว่า เริ่มมีโรสจืดทำลายได้ใบสตรอว์เบอร์รีในระยะแรก (ประมาณ ๑-๒ ตัวต่อใบย่อย) ให้ปล่อยไรตัวทำ อัตราประมาณ ๒-๕ ตัวต่อต้น หรือประมาณ ๕,๓๐๐-๑๓,๓๐๐ ตัวต่อแปลงสตรอว์เบอร์รีพื้นที่ ๑ งาน ควรปล่อยเป็นระยะๆ ห่างกันประมาณ ๒ สัปดาห์ กรณีที่มีจำนวนโรสจืดจุดสูงเกินกว่าระดับเศรษฐกิจ (๕-๒๐ ตัวต่อใบย่อย) ให้ปล่อยไรตัวทำอย่างท่วมท้นในอัตราสูง ประมาณ ๓๐-๕๐ ตัวต่อต้น จำนวน ๓-๔ ครั้ง ไรตัวทำจะสามารถ

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				พืชต้นอื่นๆ ที่มีอาหารอุดมสมบูรณ์กว่าต่อไป	ควบคุมการระบาดของโรสจุดได้และปล่อยไรตัวห้ำๆ ๒ สัปดาห์ ๓. ในกรณีที่เกิดโรสจุดขึ้นเพิ่มมากขึ้น จำเป็นต้องใช้สารกำจัดไร สารกำจัดไรที่ใช้ในการป้องกันกำจัดโรสจุดได้ผลดี ได้แก่ เบนโพรอกซิเมต ๕% เอสซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ไพโรพาร์ไกด์ ๓๐% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๓๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นให้ทั่วต้น โดยเฉพาะใต้ใบแก่ **ควรใช้สารพ่นไพโรพาร์ไกด์ เป็นอันดับแรกเนื่องจากอันตรายน้อยกว่าต่อไรตัวห้ำ **ควรพ่นสารไพโรพาร์ไกด์ในเวลาแดดไม่จัด เพราะจะทำให้ใบอ่อนไหม้ได้
อากาศแห้งแล้ง	๔. ถั่วเหลือง	ระยะติดฝักเจริญเต็มที่ และเริ่มสะสมน้ำหนัก	๑. หนอนเจาะฝักถั่ว	หนอนจะเจาะเข้าไปกัดกินเมล็ดที่อยู่ในฝัก หลังจากฟักออกมาจากไข่ หนอนที่มีขนาดใหญ่สามารถย้ายไปกัดกินฝักอื่นๆ ได้ โดยชักใยติดฝักมาติดกันแล้วเจาะเข้าไปกัดกินเมล็ดที่อยู่ภายในฝักใหม่ การเข้าทำลายของหนอนเจาะฝักถั่วทำให้ผลผลิตถั่วเหลืองลดลงมากกว่า ๔๐ เปอร์เซ็นต์	พ่นสารฆ่าแมลง ไตรอะโทฟอส ๔๐% อีซี อัตรา ๕๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ แลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน ๒.๕% อีซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่น ๑-๒ ครั้ง ห่างกัน ๗-๑๐ วัน
			๒. หนอนกระทู้ผัก	ตัวหนอนกระทู้ผักจะเข้าไปกัดกินเมล็ดภายในฝักจนหมด แล้วเคลื่อนย้ายไปทำลายฝักที่อยู่ติดกัน ทำให้ผลผลิตลดลง	พ่นเชื้อไวรัสของหนอนกระทู้ผัก อัตรา ๕๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่น ๑-๒ ครั้ง เมื่อพบการระบาด หรือ พ่นสารฆ่าแมลง แลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน ๒.๕% อีซี อัตรา ๑๐

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					มีลิลิตต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ไตรอะไซฟอส ๔๐% อีซี อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คลอร์ฟลูอาซูรอน ๕% อีซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

รายงาน : สถาบันวิจัยพืชสวน (นางสาวทิวา บุนผาประเสริฐ) ข้อมูลจาก ศวส.สุโขทัย, ศวส.ศรีสะเกษ, และศว.กส.เพชรบูรณ์

: สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน (นางสาวสุรรัตน์ ทองคำ) ข้อมูลจาก ศูนย์วิจัยพืชไร่เชียงใหม่

ผู้กลั่นกรอง : สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช